

Geografie obyvatelstva a geodemografie

Podzim 2023

Alan Faltýnek

Zadání 5. části cvičení

- Mobilita obyvatelstva v rámci obcí vašeho SO ORP
- Rozděleno do čtyř částí:
- **1. dojízdka do zaměstnání** (dojíždějící + vyjíždějící do zaměstnání) – rok 2011
- **2. migrační přírůstek** (absolutní + relativní hodnoty migračního salda)
- **3. přirozený přírůstek** (živě narození a zemřelí)
- **4. celkový pohyb obyvatelstva** (přirozený + mechanický pohyb obyvatelstva)

1. Dojíždka do zaměstnání

- [Zdroj](#) dat
- Do vyhledávače zadejte „dojíždka“ a vyjedou vám data za všechny kraje, vy si pak vyberte svůj kraj
- Proklikajte se až na úroveň obcí

The screenshot shows the 'Katalog produktů' (Product Catalog) page on the website. The search bar contains the text 'dojíždka'. The results table displays the following data:

Datum vydání	Kód	Název	Typ produktu
31.03.2014	170215-14	Dojíždka do zaměstnání a do škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Česká republika, kraje, okresy, obce. Dojíždkové proudy	Samostatná databáze
31.07.2013	e-23020-13	Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Středočeský kraj - 2011	Publikace
31.07.2013	e-23031-13	Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Jihočeský kraj - 2011	Publikace
31.07.2013	e-23032-13	Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Plzeňský kraj - 2011	Publikace
31.07.2013	e-23041-13	Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Karlovarský kraj - 2011	Publikace
31.07.2013	e-23042-13	Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Ústecký kraj - 2011	Publikace

On the right side, there is a 'Filtr seznamu produktů' (Filter product list) section with the following options:

- ✓ Rok
- ✓ Datum vydání
- ✓ Druh výstupu
- ✓ Skupina
- ✓ Typ produktu
- ✓ Typ území
- ✓ Kraj

2. Migrační přírůstek - absolutní

- Absolutní a relativní hodnoty migračního salda za všechny obce za roky 1991, 2001, 2011 a 2021
- **Absolutní:**
- $MS = I - E$
 - MS – absolutní migrační saldo, I – počet imigrantů (přistěhovalců), E – počet emigrantů (odstěhovalců)
- Jedná se tedy o to, zda-li se do dané obce spíše více stěhovalo (kladný výsledek), nebo se spíše odstěhovalo (záporný výsledek)
- Výsledná hodnota = absolutní číslo, poukazuje pouze na daný fakt přistěhovalectví/odstěhovalectví
- Pro relevantnější interpretaci zvolíme relativní migrační přírůstek

2. Migrační přírůstek - relativní

- **Relativní:**

- $ms = \frac{I - E}{S} * 1\ 000$

- Absolutní hodnoty přepočítáme na **střední stav obyvatelstva**
- + komentář stavu migračního přírůstku a vysvětlení převládajícího trendu (klesající, stagnující, stoupající)

3. Přirozený pohyb obyvatelstva

- Za roky **1991, 2001, 2011 a 2021** za všechny obce + za celé ORP
- Vypočítejte absolutní (PP) a relativní (pp) hodnoty přirozeného přírůstku
- Absolutní (PP) = počet živě narozených – počet zemřelých
$$PP = N^v - M$$
- Relativní (pp) = $\frac{\text{počet živě narozených} - \text{počet zemřelých}}{\text{střední stav obyvatelstva}} * 1\,000$ [‰]
$$pp = \frac{N^v - M}{S} * 1\,000$$

4. Celkový pohyb obyvatelstva

- Celkový pohyb je složen z přirozeného a mechanického pohybu obyvatel
- I zde vypočítáte absolutní a relativní hodnoty
- Za **všechny čtyři roky pro všechny obce**
- Absolutní (CP) = počet živě narozených – počet zemřelých + počet imigrantů – počet emigrantů

$$CP = N^{\nu} - M + I - E$$

- Relativní (cp) =
$$\frac{\text{počet živě narozených} - \text{počet zemřelých} + \text{počet imigrantů} - \text{počet emigrantů}}{\text{střední stav obyvatelstva}} * 1\,000 \text{ [‰]}$$

$$cp = \frac{N^{\nu} - M + I - E}{S} * 1\,000$$

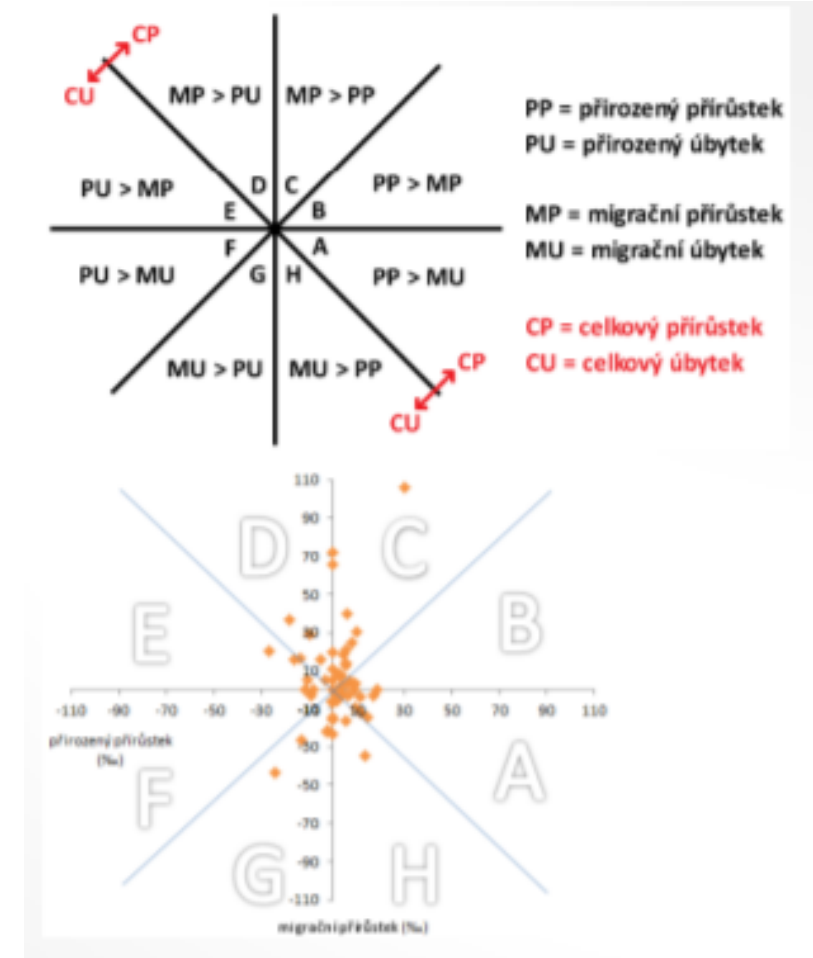
4. Celkový pohyb obyvatelstva – Webbův graf

- Zvláště **pro každý rok** za **všechny obce** + i za **celé ORP** (ke zhodnocení stavu SO ORP vzhledem k jednotlivým obcím)
- Jedná se o vyjádření stavu jednotlivých obcí v oblasti dominance buď **přirozeného přírůstku, nebo úbytku, nebo mechanického přírůstku, nebo úbytku**
- Využijte **RELATIVNÍ hodnoty**
- BODOVÝ graf v excelu

4. Celkový pohyb obyvatelstva – Webbův graf

Postup:

- Na osu X vložte **relativní** hodnoty pro **přirozený přírůstek/úbytek**
- Na osu Y vložte **relativní** hodnoty pro **migrační přírůstek/úbytek**
- **8 sektorů:**
 - • A, B = dominance přirozeného přírůstku
 - • C, D = dominance migračního přírůstku
 - • E, F = dominance přirozeného úbytku
 - • G, H = dominance migračního úbytku
- Interpretuje vaše výsledky dle přiloženého schématu
- Orientujte se dle toho, do jakého sektoru jednotlivé body (vaše obce + ORP) spadají a dle toho typizujte převažující pohyb obyvatelstva

4. Celkový pohyb obyvatelstva – Webbov graf

- Pro příklad použití Webbova grafu se doporučuji podívat na tento dokument:
- <https://www.czechdemography.cz/res/archive/004/000550.pdf?seek=1527274657>

4. Celkový pohyb obyvatelstva - mapa

- Vytvoříte **vlastní mapu**, která bude zobrazovat rozdíl v *celkovém relativním přírůstku* mezi **1991 a 2021**
 - Vyjádřete nejlépe kartogramem
- Interpretuje změny v závislosti na topologii/ekonomické činnosti/turistickém ruchu – proč v určitých oblastech došlo spíš k vyššímu úbytku/přírůstku/stagnaci?

Výstupy cvičení

- **1 tabulka** a 1 komentář u dojížděky a vyjížděky do zaměstnání za všechny obce za rok 2011
- **4 tabulky** a 1 komentář u absolutního a relativního migračního přírůstku za všechny obce za roky 1991, 2001, 2011 a 2021
- **2 tabulky**: absolutní a relativní přirozený přírůstek
- **4 tabulky, 4 Webbovy grafy** (za dané roky), **1 mapa** (rozdíl 1991 a 2021) a 1 komentář k celkovému pohybu obyvatelstva
- Nemusíte dělat závěr, pouze interpretujte vypočítané ukazatele a snažte se zjistit, proč to tak je a i eventuální prognózu do budoucna

Finální verze

- Opravené cvičení dle poznámek v poznámkovém bloku – tedy jak formální, tak i faktické úpravy
- Uznáno: pouze formální úprava dle GÚ
- Kdo odevzdá neopravenou finální verzi seminárky, nedostane zápočet

Shrnutí

- Termín odevzdání: 13.12. 23:59
- Z důvodu předtermínů je možné mi 5. cvičení odevzdat dříve
- Finální verzi seminární práce odevzdejte až po uznání 5. cvičení (v návaznosti na předchozí bod i dříve)

Dnešní prezentace

- Dnes: Kadlečková Michaela, Ryšavý Matěj
- Příští týden: J. Vysloužilová, T. Příkaská, R. Štěpánek, M. Nigut, J. Procházka (?) – je vás hodně, opravdu na 5-8 minut

Děkuji za pozornost